

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Inatsisartut vedtog under sin efterårssamling i 2010 som dagsordenspunkt 68 et beslutningsforslag om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for, at flere unge får mulighed for tage til andre lande for at lære sprog.

Inatsisartuts Udvalg for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke anførte i sin betænkning til forslagens 2. behandling, at det er udvalgets opfattelse, at uanset hvorvidt der er tale om efterskoleophold i Danmark eller et udlandsophold, så medfører de samlede omkostninger, at disse muligheder i realiteten er forbeholdt de unge, der kommer fra mere økonomisk velstillede familier. Udvalget anførte i forlængelse heraf, at dette er i strid med hele grundtanken i uddannelsesplanen, og de politiske budskaber om, hvor vigtigt uddannelse er, ikke alene for det enkelte menneske, men for hele samfundet. Det anførtes videre, at det er udvalgets principielle opfattelse, at de enkelte familiers økonomi ikke bør være udslagsgivende i forhold til, om unge mennesker kan opkvalificere sig på relevante uddannelser i udlandet, og at det alt andet lige bør være den enkeltes evner og modenhed, samt uddannelsesinstitutionens omdømme, der bør være de afgørende parametre i denne sammenhæng.

Udvalget opfordrede i sin betænkning afslutningsvis til, at Naalakkersuisut i arbejdet med implementeringen af forslaget afsøger, hvilke muligheder der er for at gøre størrelsen af tilskuddet til udlandsophold afhængigt af forældrenes indkomst, på samme måde som tilskuddet til efterskoleophold i Grønland.

Naalakkersuisut meddelte i sit svarnotat til 2. behandlingen, at udvalgets indstilling tages til efterretning, og at Naalakkersuisut vil lade arbejdet indgå i den kommende nye lov om uddannelsesstøtte, som fremsættes til forårssamlingen 2011. Dette forslag blev fremsat på efterårssamlingen 2011. Naalakkersuisut meddelte ved forelæggelsen, at det i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget er vurderet mest hensigtsmæssigt at implementere dagsordenspunkt EM 2010/68 vedrørende sprogophold under anden mere relevant lovgivning, hvilket forventes fremmet gennem ændring af landstingsloven om efterskoler.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

a) Gældende ret

Efterskoleområdet reguleres af Inatsisartutlov nr. 13 af 5. december 2008 om efterskoler samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 13 af 3. september 2009 om tilskud til efterskoler og efterskoleophold i Grønland og Selvstyrets bekendtgørelse nr. 14 af 3. september 2009 om tilskud til efterskoleophold i Danmark.

Der kan desuden opnås tilskud til efterskoleophold i Danmark efter danske regler herom. Disse udgøres af Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie grundskoler) som bekendtgjort ved Lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011 og senere ændret ved Lov nr. 271 af 27. marts 2012 og Lov nr. 379 af 28. april 2012 samt Bekendtgørelse nr. 429 af 10. maj 2011 om statslig elevstøtte til elever på efterskoler og Bekendtgørelse nr. 604 af 24. juni 2009 om tilskud m.v. til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie grundskoler).

Tilskud til udvekslingsophold ydes med hjemmel i § 58 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 8 af 27. marts 2008 om uddannelsesstøtte. Bestemmelsen er affattet således:

”§ 58. I forbindelse med studieophold uden for Grønland og Danmark af mere end 6 måneders varighed, som ikke er knyttet til en uddannelse, og som er arrangeret af internationale studenterudvekslingsorganisationer, ydes der en tur-returrejse mellem den faste bopæl i Grønland og bestemmelsesstedet i udlandet.

Stk. 2. Rejsen fra København til bestemmelsesstedet i udlandet refunderes i henhold til de i § 52 fastsatte regler mod forevisning af dokumentation for de afholdte udgifter.

Stk. 3. Ved alvorlig sygdom eller død i udvekslingsstudentens nærmeste familie kan der, i det omfang rejsen ikke dækkes af andre, ydes en tur-returrejse i henhold til de i § 50 fastsatte regler, dog kun fra København til pågældende nærmeste families opholdssted.”

Der kan desuden opnås tilskud til udvekslingsophold efter danske regler herom. Disse udgøres af Bekendtgørelse om tilskud til udvekslingsophold for unge under 18 år.

b) Forslaget

Naalakkersuisut har fundet det hensigtsmæssigt at indarbejde regler om tilskud til udvekslingsophold i landstingsloven om efterskoler, da målgruppen for udvekslingsophold og efterskoleophold i Danmark i det væsentligste er den samme. Begge typer ophold henvender sig til unge under 18 år, som ønsker et skoleophold udenfor Grønland, som indeholder elementer af faglig udvikling, herunder sprogtilnærmelse og personlig modning.

Et udvekslingsophold er dog ikke et egentlig uddannelsesophold i den forstand, som dette er defineret i uddannelsesstøttereglerne, og der ydes da heller ikke stipendium til elevens ophold, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at fjerne tilskudshjemlen i uddannelsesstøttereglerne og

indarbejde dem i efterskolelovgivningen i stedet.

Med det foreliggende forslag indsættes der i efterskoleloven en hjemmel til at yde tilskud til udvekslingsophold, og det fastsættes, at det samlede tilskud hvert år fastsættes på finansloven.

Der er desuden indsat en bemyndigelsesbestemmelse, som pålægger Naalakkersuisut at fastsætte regler for tildeling af tilskud, tilskuddets størrelse, eventuel indtægtsregulering, procedure ved ansøgning samt klageadgang. Der påregnes udstedt en bekendtgørelse herom, der træder i kraft samtidig med ændringen af loven.

Det er fundet hensigtsmæssigt, at foreslå lovens titel ændret, således at det fremgår, at den både omhandler efterskoler og tilskud til udvekslingsophold. Det er desuden fundet hensigtsmæssigt i loven at definere, hvad der forstås ved udvekslingsophold.

Det er tillige fundet hensigtsmæssigt, at det i bemyndigelsesbestemmelsen vedr. tilskud til efterskoleophold i Danmark præciseres, at de med hjemmel i bestemmelsen fastsatte regler også kan omfatte en eventuel indtægtsregulering. Der er ikke planer om en aktuel udnyttelse af denne mulighed, da Naalakkersuisut forinden agter at foretage en generel evaluering af hele efterskoleområdet.

Udover de nævnte ændringer, er der som følge af ny terminologibrug efter Selvstyrets indførelse foreslået ændringer af "Landsstyret" til "Naalakkersuisut" i den danske tekst og af Grønlands Hjemmestyre til Selvstyret. Tilsvarende er "landstingsfinanslov" foreslået erstattet af "finanslov". Desuden er der foreslået en ændring af "landstingsforordningen" om folkeskolen til "regler" om folkeskolen, idet den gældende folkeskoleordning påregnes ændret, hvorved forskriftens titel vil blive ændret til "Inatsisartutlov om folkeskolen".

Der er endelig foretaget en sproglig præcisering i en kapiteloverskrift, så det fremgår, at kapitlet omhandler tilskud til efterskoleophold i Danmark og til udvekslingsophold.

En skematisk visning af ændringerne ser således ud:

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p>§ 1</p> <p>I landstingslov nr. 13 af 15. december 2008 om efterskoler foretages følgende ændringer:</p>

Landstingslov om efterskoler	1. Forskriftens <i>titel</i> affattes således: ”Landstingslov om efterskoler og tilskud til udvekslingsophold”
	2. Efter § 1 indsættes i <i>kapitel 1</i> : ”§ 1a. Et udvekslingsophold er et ophold i udlandet for unge under 18 år, som har til formål at styrke de unges faglige, personlige og interkulturelle kompetencer.”
Kapitel 5 <i>Tilskud til efterskoleophold uden for Grønland</i>	3. Overskriften til <i>kapitel 5</i> affattes således: ”Tilskud til efterskoleophold i Danmark og til udvekslingsophold”
§ 20 <i>Stk. 2.</i> Landsstyret fastsætter regler for tildeling af tilskud til efterskoleophold i Danmark, herunder betingelser for modtagelse af tilskud, tilskuddets størrelse, procedure ved ansøgning samt klageadgang.	4. § 20, <i>stk. 2</i> , affattes således: ”Stk. 2. Naalakkersuisut fastsætter regler for tildeling af tilskud til efterskoleophold i Danmark, herunder betingelser for modtagelse af tilskud, tilskuddets størrelse, eventuel indtægtsregulering, procedure ved ansøgning samt klageadgang.”
	5. Efter § 20 indsættes i <i>kapitel 5</i> : ”§ 20a. Naalakkersuisut kan yde tilskud til udgifter i forbindelse med udvekslingsophold. Det samlede tilskud fastsættes hvert år på finansloven. <i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut fastsætter regler for tildeling af tilskud til udvekslingsophold, herunder betingelser for modtagelse af tilskud, tilskuddets størrelse, eventuel indtægtsregulering, procedure ved ansøgning samt klageadgang.”
§ 1 <i>Stk. 4.</i> Optager efterskoler, elever, der er undervisningspligtige i henhold til <i>landstingsforordningen</i> om folkeskolen, skal skolerne tilbyde disse elever en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.	6. Overalt i den danske lovtæst ændres ”Landsstyret” til: ”Naalakkersuisut”. Overalt i landstingsloven ændres ”landstingsfinanslove” til ”finanslove” og ”landstingsfinansloven” til ”finansloven”. I § 1, <i>stk. 4</i> , ændres ”landstingsforordningen” til: ”regler”, og i § 14, <i>stk. 4</i> , ændres ”Grønlands Hjemmestyre”: til ”Selvstyret”.

<p>§ 14</p> <p><i>Stk. 4.</i> Landsstyret kan bestemme, at elevstøtten administreres af en uafhængig institution under <i>Grønlands Hjemmestyre</i> samt pålægge en pligt til at administrere elevstøtten.</p>	
	<p>§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2013.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ingen.

Den økonomiske ramme for tilskud til efterskoleophold henholdsvis udvekslingsophold påregnes ikke ændret som følge af lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ingen.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Ingen.

6. Konsekvenser for borgerne

Lovforslaget får i sig selv ingen konsekvenser for borgerne.

Med indarbejdelse af regler om tilskud til udvekslingsophold i Landstingsloven om efterskoler og den efterfølgende fastsættelse af administrative regler herom, bliver reglerne tydeliggjort, og giver desuden en større overskuelighed.

En forventet indtægtsregulering af tilskuddet i bekendtgørelsesform vil medføre en beskæring af tilskuddet for de økonomisk velstillede og en forøgelse af tilskuddet for de økonomisk svagere stillede. Dette vil for sidstnævnte gruppe medføre bedre muligheder for at tage på udvekslingsophold, og dermed er det også forventeligt, at flere unge vil tage på udvekslingsophold.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Ingen.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden 31. maj – 6. juli 2012 været i høring hos:

Formandens Departement
Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik
Departementet for Finanser
Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug
Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked
Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling
Departementet for Sundhed
Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø
Råstofdirektoratet
Udenrigsdirektoratet
Landslægeembedet
Nuuk Internationale Friskole
Knud Rasmussenip Højskolia
Sulisartut Højskolia
GU-Aasiaat
HTX, Sisimiut
GU-Nuuk
GU-Qaqortoq
HHX, Qaqortoq
NUSUKA
Jern- og Metalskolen

Bygge- og Anlægsskolen
INUILI
Søfartsskolen
NI-Nuuk
NI-Qaqortoq
Center for Sundhed
Ilisimatusarfik
Perorsaanermik Ilinniarfik
Sprogcenteret (Oqaatsinik Pikkorissarfik)
Fåreholderskolen
Fisker- og Fangerskolen
Kunsts skolen
Det grønlandske Hus i Aarhus
Det grønlandske Hus i Odense
Det grønlandske Hus i Aalborg
Det grønlandske Hus i København
Grønlands Arbejdsgiverforening (GA)
SIK
KANUKOKA
IMAK
AK
PIP (Perorsaa sut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat)
ASG (Akademikernes Sammenslutning i Grønland/ Ilinniagartuut Kattuffiat)

Avalak
KIK
Kisaq
Efterskoleforeningens sekretariat
Maniitsup Efterskolia
Efterskole Villads Villadsen

Der er indkommet hørings svar fra følgende:

Departementet for Finanser, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling, Landslægeembedet, Det Grønlandske Hus i Århus, PIP, KANUKOKA, GA, SIK, IMAK, Børnetalsmanden og Efterskoleforeningen.

Hørings svarene har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

Hørings svarene er i øvrigt kommenteret i vedlagte bilag 1.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Nr. 1. Den gældende lovs titel præciseres, så det tydeligt fremgår, at loven også omhandler tilskud til udvekslingsophold.

Nr. 2. Dette er en sproglig definition af ordet ”udvekslingsophold”. Der nævnes specifikt, at den unges ophold sigter på at styrke faglige, personlige og interkulturelle kompetencer. Det faglige udbytte, der omtales i denne bestemmelse, er særligt møntet på tillæringen af sprog. Formuleringen ”fagligt udbytte” er dog valgt for ikke at afskære øvrige mulige læringsområder som værende relevante.

Nr. 3. Det præciseres i kapiteloverskriften, at der i dette afsnit udelukkende er tale om efterskoleophold i Danmark, samt at udvekslingsophold nu også bliver omfattet. Den førstnævnte ændring er begrundet i, at der i praksis alene ydes tilskud til efterskoleophold i Danmark.

Nr. 4. Bestemmelsen tilføjer muligheden for at indtægtsregulere tilskud til efterskoleophold i Danmark. Den indtægt, som bestemmelsen omhandler, er forældrenes indtægt. Dette skyldes, at målgruppen for denne revision af efterskoleloven er unge under 18 år, som er under forældrenes forsørgelsespligt.

Nr. 5. Dette er hjemmelsbestemmelsen, der åbner for muligheden for at yde tilskud til udvekslingsophold. Bestemmelsen sikrer, at det er politisk bestemt af Inatsisartut, hvor mange midler der årligt afsættes til udvekslingsophold. Bestemmelsen pålægger Naalakkersuisut at udstede en bekendtgørelse om de nærmere vilkår for tilskudstildeling. Det er som for tilskud til efterskoleophold i Danmark valgt at udfærdige de nærmere regler i bekendtgørelsesform for at lette en løbende revision af rammebetingelserne omkring tilskud til udvekslingsophold.

Nr. 6. Da den gældende lov er fra før Selvstyrets indførelse, har det været nødvendigt med sproglige konsekvensrettelser. Derudover er den dagældende landstingsforordning vedrørende folkeskolen erstattet af nyere regler, hvorfor ordet ”landstingsforordning” foreslås erstattet af det ubestemte ord ”regler”.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget vedtages med en ikrafttrædelsesdato pr. 1. januar 2013. Dette skyldes et ønske om at kunne indføre ny ordning vedr. tilskud til udvekslingsophold fra og med skoleåret 2013/2014.